

MÜZİK TERAPİSİ

RACHEL DARNLEY-SMITH
HELEN M. PATEY

Çeviri Editörü

Banu MUSTAN DÖNMEZ

Çevirenler

Ali GÜNDEŞLİ

Emine Elif ŞAHİN KARADENİZ

Murat BİRER

Özge İŞIKSALAN

Serkan ÇOLAK

Sultan BİLGET GÜÇLÜER

Yağmur YAŞAR

Yasin YILDIZ

Yiğit Salih KOY

Yunus EMRE

Bağlam Yayınları 484
İnceleme-Araştırma 320
Müzik Bilimleri Dizisi-21
ISBN 978-605-9911-78-8

Müzik Bilimleri Dizisi Editörü:
Vural Yıldırım

Rachel Darnley-Smith / Helen M. Patey
Özgün adı: Music Therapy
Müzik Terapisi

© Rachel Darnley-Smith / Helen M. Patey 2003
© Bağlam Yayıncılık

Yayın hakları Sage Publications Ltd.'e (Amerika Birleşik Devletleri, Birleşik
Kırallık ve Yeni Delhi) aittir.

Tüm hakları saklıdır. Bu kitabın hiçbir kısmı, fotokopi ve kayıt veya herhangi bir
bilgi depolama ve geri çağırma sistemi de dahil olmak üzere bugün bilinen veya ileride
icat edilebilecek elektronik, mekanik veya diğer gereçlerle yayıncının yazılı izni
olmaksızın tekrar basılamaz, çoğaltılamaz, kullanılamaz.

Birinci Basım: Eylül 2021
Kitap Tasarımı: Canan Suner
Baskı: Avcı Ofset
Davutpaşa Cad. İpek İş Merkezi No: 6/13
Davutpaşa-Topkapı/İstanbul

Yayınevi Sertifika Numarası: 44685
Matbaa Sertifika Numarası: 45259

BAĞLAM YAYINCILIK Hobyar Mah. Narlıbahçe Sok. No: 9/3 Çağaloğlu/İstanbul
Tel: (0212) 513 59 68 / 244 41 60 Tel-Faks: (0212) 243 17 27
Web: www.baglam.com e-mail: baglam@baglam.com

Ebeveynlerimiz İçin

İÇİNDEKİLER

ÇEVİRİ EDITÖRÜNÜN SUNUŞU	9
ÖNSÖZ	11
TEŞEKKÜRLER	15
GİRİŞ	17
Bölüm I BAŞLARKEN	21
1- Başlangıç	23
2- Müzik Terapisine İki Yaklaşım	45
3- Müzik ve Terapötik Süreç	59
4- Eğitim ve Hayatta Kalma	82
Bölüm II KLİNİK SORUNLAR	99
5- Doğaçlama	101
6- Çocuklarla Müzik Terapisi: Dört Vaka Çalışması	124
7- Zorlu Bir Yolculuk Olabilir... (Tersliklerle Birlikte Çalışmak)..	145
8- Yetişkinlerle Müzik Terapisi: Dört Vaka Çalışması	162
9- Müzik Terapisi Kaynakları Ve Bilgiler	182
KAYNAKÇA	193
YAZARLAR VE ÇEVİRMENLER HAKKINDA	203
DİZİN	209

ÇEVİRİ EDİTÖRÜNÜN SUNUŞU

Platon (Eflatun), “Devlet” adlı eserindeki ideal devlet vizyonunu tartışırken (Platon, 1987: 98-103), müziği ahlaki ve estetik gelişim için hayati bir araç olarak görmüştür. Müziğin toplumdaki rolünü tartışmak için toplanan tüm insanlar, Platon’un ritim ve ahengin zihnin derinliklerine nüfuz ettiği ve onun üzerinde güçlü bir şekilde etki ettiği görüşünü desteklemiş olacaktı. Müzik terapisinde bu ‘güçlü etki’yi, hem eski ve geleneksel olan hem de sürekli yenilenen ve değişen bir ortamda kullanma şansımız var.

Müzik Terapisi eserinin orijinal bitiminden...

Türkiye’de müzik terapisi, Roma ve Osmanlı İmparatorluklarından ve belki de Antikiteden bugüne gelen geleneksel bir mirasa sahiptir. Bu miras, Batı kültürüne ait müzik terapisinden farklı olarak, günümüze medreseler ve darüşşifa kurumları aracılığıyla gelmiştir. Aynı biçimde, Batı kültüründen farklı olarak Uzak Doğu’da da makamlar yerine ragalar ve vücut çakraları arasındaki ilişkiye yönelik bir müzik terapisi geleneği bulunmaktadır. Bu da müzik terapisinin yalnızca sağlığa ilişkin sistematik bir çaba olmaktan öte kültürel bir boyuta da sahip olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla Türkiye’de müzik terapisi denildiğinde genellikle makam-müzik ilişkisi algılanmış, müzik terapisinin bölgesel ve kültürel nitelikli bir yardımcı klinik etkinlik olduğu üzerinde çok fazla durulmamıştır. Başka bir deyişle günümüzde Avrupa Ülkeleri, Baltık Denizi Ülkeleri ve ABD’ye ait kendine özgü bir müzik terapisi sistematığı geliştirme çabasının Türkiye’de henüz yer bulamadığı görülmektedir.

Müzik terapisinin sistematik, işlevsel ve amaca yönelik çıktılarının alınacağı disiplinli bir klinik ve yardımcı tıbbi alan olma

özelliği, henüz Avrupa ve ABD’de de oldukça yeni olmakla birlikte, bu alanın kurumsal işlerliğine yönelik tarihsel ve sistematik bilgilerinin yanı sıra klinik bilgilerin bir arada gösterildiği kaynak ya da başvuru çalışmaları da henüz Türkçe literatüre kazandırılmamıştır.

Uluslararası müzik literatürü edindirmek amacıyla Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi, Müzik ve Güzel Sanatlar Enstitüsü, Müzik Bilimleri Anabilim Dalı doktora programında açmış olduğumuz “Uluslararası Müzik Literatürü” dersi çıktılarından biri olan bu çalışmanın, tarafımızdan çeviri editörlüğüyle Türkçeye kazandırılmasındaki amaç, ülkemizde geleneksel bir birikimi olan ancak henüz klinik ve eğitsel anlamda sistematize edilememiş bu alanla ilgili “klinik”, “eğitsel” ve “kurumsal” gelişmelerden ilgili okuyucu ve kurumları haberdar etmektir.

Çeviri editörü ve çevirmenler olarak, müzik terapisi alanında Türkiye’ye bir nebze katkı sunabildiysek ne mutlu bize...

Banu MUSTAN DÖNMEZ
2021 / ANKARA

ÖNSÖZ*

Günümüz müzik terapisi mesleğinin kabul edilen başlangıcından bu yana yarım asırdan fazla bir süre geçmesini göz önünde bulundurarak, oluşan gelişmelerde bir güven, gurur ve başarı duygusu olmalıdır. Müzik giderek ilham, rahatlama, motivasyon ve entegrasyon gibi bir terapi aracı olarak kabul edilmektedir. Bu kitabın var olması bile, müziğin çok kültürlü rolünü bir grup deneyimde yansıttığını, melodi ve şarkı çeşitlerinin paylaşıldığını ve yine ritmik bütünleşme ile engellerin aşıldığını çok net bir şekilde göstermektedir. Müzik, insanları bir araya getirir - evet, ama bundan çok daha farklı deneyimlere, kökenlere ve tutumlara sahip olan insanları birleştirir.

Birçok kişinin müzik terapisi tedavisinin merkezinde durduğuna inandığı süreç, müzik terapisini mümkün kılan terapötik bir ilişkinin geliştirilmesidir. Ancak terapötik süreç, paradoksal olarak “tavuk ve yumurta” durumu olarak değerlendirilebilir. Müzikal bir deneyim, terapötik bir hedefin ortaya çıkmasına mı neden olur, yoksa terapötik bir hedef mi gereken müzikal deneyimi tanımlar? Bu soru, davranışsal ve yaklaşımsal psikoterapi, nitel ya da nicel araştırmalar, süreç ya da sonuç yöntemleri, “danışan” ve “hasta” gibi terimler, hatta “terapi olarak müzik” ve “terapide müzik” gibi terimler arasındaki farklar ışığında ilişkilendirilebilir. Asıl gerçek olarak, hem müzik deneyiminin doğasını hem de terapinin yönünü, ikisini de hastanın ihtiyaçlarının belirlediğine inanıyorum. Rachel Damley-Smith ve Helen Patey bize, danışanların

* Çev: Murat Biber

ihtiyaçlarının müzik terapisi yoluyla nasıl ele alındığını gösteren etkileyici vaka öyküleri anlatmaktadır.

Bu kitap, hem psikanalitik (Analitik Müzik Terapisi) hem de hümanist/antropozofik* (Nordoff-Robbins Terapisi) müzik terapisi prensiplerinin uygulanmasına ilişkin çok yönlü bir bakış vermektedir. Her iki yazar da çok deneyimli terapistler ve müzik terapisi öğretmenleri olmakla birlikte vaka teorisinden çok uygun ve odaklanmış vinyetlerle temel teori ve profesyonel yöntemleri göstermeyi başarmışlardır. Kuram ve eğitimden klinik uygulamalara kadar tüm yollar, mantıklı ve iyi şekilde kurgulanmıştır. Bu kitap, esasen İngiliz karakterine sahiptir ve yazarların Birleşik Krallık'ta müzik terapisi tarihinde olan "kilit olaylar" listesi sunmaları, 45 yıllık gelişim için dikkate alınmaya değer bir kanıtın göstergesi olmaktadır. Bu metin için kullanılan kaynaklar, Winnicott, Trevarthen, Wing, Tustin, Laing ve Horden'ın yanı sıra aslen İngiliz müzik terapistlerini referans olarak kullanmaktadır ve bu durum, 6 - 8. Bölümlerde daha karmaşık olan vaka malzemelerine kesin bir çerçeve ve bağlam sunmaktadır. Bunlar, müzik terapisindeki müzikal deneyimlerin çok özel ve zorlu gereksinimlerini karşıladığı yerlerde hem umutsuzluğu hem de umudu; acıları ve iyileşmeleri ortaya çıkaran insan hikâyelerinden oluşmaktadır.

Rachel Darnley-Smith ve Helen Patey, teorilerinin, eğitimlerinin ve profesyonel uygulamalarının çerçevesini oluşturan öykülerini ve Analitik Müzik Terapisi ve Nordoff-Robbins Müzik Terapisinin doğaçlamanın içindeki ekstra değerini anlatmayı çok iyi başarmışlardır. Yazarlar, müdahalenin şekline ve hastanın ihtiyacına bağlı olarak az ya da çok oyun biçimi, ücretsiz bir bağlantı olarak değerini açıklayan, daha geniş bir doğaçlama anlayışını teşvik etmek için tam bölüm ayırmaktadır. Kendi klinik çalışmalarındaki anlamlı ve bağlamlı örneklerden oluşan gerçekten değer-

* Ezoterik bilim: Fizik ötesi fenomenlerin bilimsel kaynaklarını araştırmaya yönelik çabaların bütünü. (e.n.)

Önsöz

li bir kaynak oluşturmaktadırlar. Bu örnekler, Birleşik Krallık'ta müzik terapisinin ilk büyük öncüsü olan Juliette Alvin'in, bize müziğin bir insan yaratması olduğunu ve bu nedenle insanları müziklerinde görebildiğimizi öğreten “seminal teori” kavramını açıkça doğrular ve gösterir.

Profesör Dr. Tony Wigram